

თბილისის ვანო სარაჯიშვილის სახელობის სახელმწიფო
კონსერვატორია

შემოქმედებითი ტურების მისაღები მოთხოვნები

ბაკალავრიატი

2019-2020 სასწავლო წელი

საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამები:

1. საშემსრულებლო ხელოვნება (240 კრედიტი)

- კლავიშოვანი საკრავები
- საორკესტრო სიმებიანი საკრავები (ვიოლინო, ალტი, ჩელო, კონტრაბასი, არფა, გიტარა)
- საორკესტრო ჩასაბერი (ფლეიტა, ჰობოი, კლარნეტი, ფაგოტი, ვალტორნა, საყვირი, ტრომბონი, ტუბა) და დასარტყამი საკრავები
- სოლო აკადემიური სიმღერა
- აკადემიური გუნდის დირიჟორობა

2. ჯაზის ხელოვნება (240 კრედიტი)

3. კომპოზიცია (240 კრედიტი)

4. მუსიკის თეორია (240 კრედიტი)

სწავლების ხანგრძლივობა – 4 წელი

მისამართი: 0108, თბილისი, გრიბოედოვის ქ. № 8

ტელ.: (+995 32) 2 987 027

ელ.ფოსტა: study@conservatoire.edu.ge

საბაკალავრო საბანმანათლებლო პროგრამა „კომპოზიცია“

შემოქმედებითი ტურები:

1. კომპოზიცია;

2. მუსიკის თეორია:

სოლფეჯიო წერა (კარნახი, სმენითი ანალიზი);

ტესტი მუსიკის თეორიის დისციპლინებში (წერა);

პროფესიული მუსიკის 10 ნიმუშის გამოცნობა (წერა);

10 ხალხური სიმღერის გამოცნობა (წერა);

უცნობი საფორტეპიანო ნაწარმოების ფურცლიდან კითხვა.

აბიტურიენტის ცოდნა თითოეულ ტურში ფასდება ასქულიანი (100) სისტემით. დადებითი შეფასება – 51 ქულიდან ზევით.

კომპოზიცია

1. შეთხზული ნაწარმოებების წარდგენა:

ა) ერთი საფორტეპიანო პიესა;

ბ) მცირე ფორმის ერთი ინსტრუმენტული ანსამბლი (დუეტიდან დაწყებული ნონეტის ჩათვლით);

გ) ერთი ვოკალური ნაწარმოები (სიმღერა ან რომანსი)

დ) ერთი მცირე ფორმის საგუნდო ნაწარმოები.

2. მოცემულ თემაზე ნაწარმოების შექმნა (სამუშაო დრო – 3 ასტრონომიული საათი).

მუსიკის თეორია

სოლფეჯიო (წერა)

კარნახი:

აბიტურიენტმა უნდა ჩაწეროს ორხმიანი კარნახი, რომელშიც გათვალისწინებული იქნება საშუალო რგოლში სოლფეჯიოს კურსის პროგრამის მოთხოვნები. ჩაწერის დრო – 30 წთ.

სმენითი ანალიზი (წერა):

1. კილო. სამი სახის მაჟორი; სამი სახის მინორი;

ორმაგად ჰარმონიული მაჟორი და მინორი;

მაჟორული და მინორული პენტატონიკა;

დიატონური კილოები (მიქსოლიდიური, ლიდიური, ფრიგიული, დორიული).

2. ინტერვალი. მარტივი და შედგენილი. ყველა წმინდა, დიდი და პატარა; გადიდებული და შემცირებული (+4; -5; -4; +5; +2; -7; -3; +6) – გადაწყვეტით.

3. აკორდი. მჭიდრო და ფართე განლაგებით.

სამხმოვანება: მაჟორული, მინორული და შემცირებული შებრუნებებით, გადიდებული მხოლოდ ძირითადი სახის.

სეპტაკორდი: მცირე მაჟორული, მცირე მინორული, მცირე შემცირებული, შებრუნებებით; შემცირებული, მცირე მაჟორული სექსტით (მაჟორში).

ნონაკორდი მაჟორული – დიდი და პატარა. აკორდები იკვრება გადაწყვეტის გარეშე.

4. ერთტონალური აკორდული თანმიმდევრობა (შედგენილი), რომელშიც შევა ჰარმონიის კურსის პროგრამით გათვალისწინებული მოთხოვნები.
5. მოდულირებული პერიოდი ტონალური გეგმის განსაზღვრით (ტონალობათა I ხარისხის ნათესაობა, მაგალითი მხატვრული ლიტერატურიდან ან შედგენილი).

საბამოცდლო ბილეთის ნიმუში წერით სმენით ანალიზში:

1. კილო: 1) მაჟორული პენტატონიკა, 2) ფრიგიული კილო, 3) მელოდიური მაჟორი, 4) ორმაგად ჰარმონიული მინორი, 5) ლიდიური კილო. (იკვრება 2-ჯერ)
  2. ინტერვალი: 1) პ.6, 2) -3, 3) წმ.5 (შ), 4) პ.2, 5) დ.7 (შ). (იკვრება 2-ჯერ)
  3. აკორდი: 1) მც. მინ. 2, 2) მაჟ. 64 (ფ), 3) შემც. 6, 4) მც. შემც. 43 (ფ), 5) მც. მაჟ. 65 (ფ). (იკვრება 2-ჯერ)
  4. აკორდული თანმიმდევრობა: (იკვრება 3-ჯერ)
- $$I_6 \quad II_7^{+3} \quad I_6 \quad V_3^4 \quad \left| \quad I \quad VI \quad II_4 \quad IV_6^{-7} \quad \left| \quad K_6 \quad K_6 \quad V_7^6 \quad V_7 \quad \left| \quad I \quad II_2 \quad I \quad \right| \right|$$
5. მოდულირებული პერიოდი: ბეთჰოვენი. საფორტეპინო სონატა №10, ოხზ. 14 №2 II ნაწილი, პირველი პერიოდი. (იკვრება 3-ჯერ)

ტესტი მუსიკის თეორიის დისციპლინაში

ტესტი შეიცავს: ა) მელოდიის ჰარმონიზაციას (8 – 10 ტტ), ბ) ჰარმონიულ ანალიზს (მუშაობის დრო – 2 ასტრონომიული საათი).

მოთხოვნები ჰარმონიულ ანალიზში:

საანალიზოდ აბიტურიენტს ეძლევა ერთი მაგალითი მხატვრული ლიტერატურიდან, დაწერილი პერიოდის, მარტივი ორ- ან სამნაწილიანი, რთული სამნაწილიანი, ვარიაციული, რონდოს, რონდო-სონატის ან სონატური ფორმით. ანალიზის პროცესში აბიტურიენტმა უნდა განსაზღვროს ფორმა, ტონალური გეგმა, მოდულაციის სახეები და ხერხები, კადანსები, ფაქტურა, აკორდიკა, ჰარმონიული საქცევები და განათლების საშუალო რგოლის ჰარმონიის სასწავლო კურსის პროგრამით გათვალისწინებული სხვა მოვლენები.

პროფესიული მუსიკის ნიმუშები

მოსმენის შედეგად განისაზღვროს:

1. კომპოზიტორი;
2. ნაწარმოების დასახელება (ტონალობის მითითებით);
3. ფრაგმენტი (ნაწილის, სათაურის, მოქმედების, სურათის, ნომრის მითითებით).

საზღვარგარეთის ქვეყნების მუსიკალური ლიტერატურა

- ი. ს. ბახი – საორგანო ტოკატა და ფუგა რე მინორი; „კარგად ტემპერირებული კლავირის“ I ტომის პრელუდიები და ფუგები: №1 დო მაჟორი, №2 დო მინორი; მესა სი მინორი №1 „Kyrie eleison“, №15 „Et incarnatus“, №16 „Crucifixus“.
- ქ. ვ. გლუკი – ოპ. „ორფეუსი და ევრიდიკე“ – გუნდი I მოქმედებიდან; სცენა ფურიებთან, ფლეიტის სოლო II მოქმედებიდან, ორფეუსის არია III მოქმედებიდან.
- ი. ჰაიდნი – სიმფონია №103, მი ბემოლ მაჟორი, „ლიტავრების ტრემოლოთი“.
- ვ. ა. მოცარტი – სიმფონია №40, სოლ მინორი; ოპ. „ფიგაროს ქორწინება“: უვერტიურა, ფიგაროს კავატინა და არია I მოქმედებიდან, ქერუბინოს არია I მოქმედებიდან; ოპ. „დონ ჯოვანი“: უვერტიურა, I მოქმედებიდან: ლეპორელოს არია „სიით“, დონ ჯოვანის არია „შამპანურით“, დონ ჯოვანისა და ცერლინას დუეტინო.
- ლ. ვან ბეთჰოვენი – საფორტეპიანო სონატები №8; სიმფონია №5, დო მინორი.
- ფ. შუბერტი – ვოკალური ბალადა „ტყის მეფე“; ციკლი „მშვენიერი მეწისქვილე ქალი“: სიმღერები – №1 „გზაში“, №2 „საით“, №19 „მეწისქვილე და წყარო“; სიმფონია № 8, სი მინორი, „დაუმთავრებელი“.
- კ. მ. ვებერი – ოპ. „თავისუფალი მსროლელი“: უვერტიურა, კასპარის სიმღერა, აგატას არია II მოქმედებიდან.
- ჯ. როსინი – ოპ. „სევილიელი დალაქი“: უვერტიურა, I მოქმედების I სურათიდან: აღმავივას კავატინა, ფიგაროს კავატინა, II სურათიდან როზინას კავატინა, ბაზილიოს არია.
- ფ. მენდელსონი – უვერტიურა „ზაფხულის ღამის სიზმარი“; სავიოლინო კონცერტი, მი მინორი.
- რ. შუმანი – საფორტეპიანო ციკლი „კარნავალი“, თხზ. 9.
- ფ. შოპენი – ბალადა №1, სოლ მინორი, სონატა №2, სი ბემოლ მინორი.
- ჰ. ბერლიოზი – „ფანტასტიკური სიმფონია“, თხზ. 14.
- ფ. ლისტის – სიმფონიური პოემა №3 „პრელუდები“, სონატა სი მინორი; რაფსოდია №2, დო დიეზ მინორი.
- რ. ვაგნერი – ოპ. „ტანჰოიზერის“ უვერტიურა; ოპ. „ლოენგრინი“: ფორშპილი; ლოენგრინის გამოთხოვება გედთან, საქორწილო მარში (III მოქმ.).
- ი. ბრამსი – სიმფონია №4 მი მინორი.
- ქ. ბიზე – ოპ. „კარმენი“: საორკესტრო შესავალი, I მოქმედებიდან: კარმენის „ჰაბანერა“, „სევილილია“; II მოქმედებიდან ბოშური სიმღერა, ხოხეს

არია „ყვავილით“, კვინტეტი, III აქტის საორკესტრო შესავალი, მარჩიელობის სცენა.

- ჟ. ვერდი – ოპ. „რიგოლეტო“: შესავალი, I მოქმედება: ჰერცოგის ბაღადა I სურათიდან, ჯილდას არია II სურათიდან; რიგოლეტოს სცენა და არია II მოქმედებიდან; კვარტეტი, ჰერცოგის სიმღერა III მოქმედებიდან; ოპ. „ტრავიატა“: შესავალი; I მოქმედებიდან: „სუფრული“, ვიოლეტას არია. ოპ. „აიდა“ – შესავალი; I მოქმედებიდან: რადამესის რომანსი, აიდას სცენა, II მოქმედების ფინალის პირველი გუნდი და მარში, აიდას და რადამესის დუეტი IV მოქმედებიდან.
- ე. გრიგი – „პერ-გიუნტი“, სიუიტი № 1.
- ა. დვორჟაკი – სიმფონია №5, „ახალი სამყაროდან“, მი მინორი.
- კ. დებიუსი – სიმფონიური სიუიტი „ნოქტიურნები“.
- მ. რაველი – საორკესტრო პიესა „ბოლერო“.
- გ. მაღერი – სიმფონია №1, რე მაჟორი, „ტიტანი“.
- მ. პ. მუსორგსკი – ოპ. „ბორის გოდუნოვი“: შესავალი, ბორისის მონოლოგები პროლოგის II სურათიდან და II მოქმედებიდან; საფორტეპიანო სიუიტი „სურათები გამოფენიდან“.
- ა. პ. ბოროდინი – ოპ. „თავადი იგორი“: იგორის არია, ყივჩაღთა სიმღერები და ცეკვები II მოქმედებიდან.
- ნ. ა. რიმსკი-კორსაკოვი – სიმფონიური სიუიტი „შეჰრეზადა“.
- პ. ი. ჩაიკოვსკი – სიმფონია №4, ფა მინორი; ოპ. „ევგენი ონეგინი“: საორკესტრო შესავალი, I მოქმედებიდან ტატიანას წერილის სცენა (II სურათი), ლენსკის არია II მოქმედებიდან (V სურათი).
- ს. ვ. რახმანინოვი – საფორტეპიანო კონცერტი №2, დო მინორი.
- ა. ნ. სკრიაბინი – საფორტეპიანო სონატა №4, თხზ. 30, ფა დიეზ მაჟორი.
- ს. ს. პროკოფიევი – ბალეტი „რომეო და ჯულიეტა“: შესავალი, I მოქმედების II სურათიდან „ჯულიეტა-გოგონა“, „რაინდების ცეკვა“.
- დ. დ. შოსტაკოვიჩი – სიმფონია №7 (I ნაწილი), დო მაჟორი, „ლენინგრადული“.

ქართული მუსიკალური ლიტერატურა

- მ. ბალანჩივაძე – ოპ. „დარეჯან ცბიერი“: მასხარას სიმღერა I მოქმედებიდან, გოჩას და მეფე გიორგის არიები IV მოქმედებიდან.
- დ. არაყიშვილი – რომანსები: „მე შენ გელი“, „შემოდამდება“; ოპ. „თქმულება შოთა რუსთაველზე“: აბდულ-არაბის არიოზო და დუეტი გულჩინასთან III მოქმედებიდან.
- ზ. ფალიაშვილი – ოპ. „აბესალომ და ეთერი“: შესავალი, I მოქმედებიდან: მონადირეთა გუნდი, ეთერის არია, აბესალომის არიოზო; II მოქმედებიდან: გუნდი „აბიო მეფე“, კვინტეტი, მარიხის კანცონეტა; III მოქმედებიდან: აბესალომის სცენა და არიოზო; IV მოქმედებიდან: ქალთა გუნდი, აბესალომის და მურმანის დუეტები, ანსამბლი „წამწამსა და წამწამს შუა“; ოპ. „დაისი“: შესავალი, I მოქმედებიდან: მალხაზის არია; II მოქმედებიდან: ცანგალას სიმღერა, კიაზოს

სიმღერა, კიაზოს მიმართვა ხალხისადმი; III მოქმედებიდან: მალხაზის არიოზო, მაროს ტირილი.

- ბ. სულხანიშვილი – საგუნდო სიმღერები „სამშობლო ხევსურისა“, „გუთნური“, „მესტვირული“, „ღმერთო, ღმერთო“.
- გ. დოლიძე – ოპ. „ქეთო და კოტე“: I მოქმედებიდან: გუნდი, ლევანის არია, კოტეს პირველი არია; II მოქმედებიდან: მაკარის არია, კოტეს რომანსი; III მოქმედებიდან: ქეთოს და კოტეს ფინალური დუეტი.
- შ. მშველიძე – სიმფონიური პოემა „ზვიადაური“.
- ა. ბალანჩივაძე – სიმფონია №1, სი მაჟორი.
- ა. მაჭავარიანი – სავიოლინო კონცერტი რე მინორი; მავრიტანული ცეკვა ბალეტიდან „ოტელო“ (II მოქმედება).
- ო. თაქთაქიშვილი – ორატორია „რუსთაველის ნაკვალევზე“: IV ნაწილი „პალესტინა“, V ნაწილი „ო, ენავ ჩემო“; ოპერა „მინდია“: საორკესტრო შესავალი, მინდიას არიები I და III მოქმედებიდან; II მოქმედებიდან: ჩაღხიას სცენა და ბალადა.
- ს. ცინცაძე – კვარტეტი №4, ფა მაჟორი.
- ს. ნასიძე – სიმფონია №5, „ფიროსმანი“.
- გ. ყანჩელი – სიმფონია №4.
- ა. კვერნაძე – საორკესტრო პიესა „ცეკვა-ფანტაზია“.
- რ. ლალიძე – ოპერა „ლელა“: ლელას არია I მოქმედებიდან. „საჭიდაო“.

ქართული ხალხური სიმღერები

უნდა განისაზღვროს სიმღერის სახელწოდება და კუთხე

1. ნანა (ხევსურული) – *მზეთამზე. ქართულ ქალთა ტრადიციული სიმღერები*. II, 2000. კომპაქტდისკი.
2. ჯგარი წინასა (ფშაური) – *Mtiebi. 24 Years Have Passed Through Singing*. 2004. კომპაქტდისკი.
3. დალა (თუშური) – *Mtiebi. 24 Years Have Passed Through Singing*. 2000. კომპაქტდისკი.
4. დიდება (მოხეური) – *მთიები*. 1996. კომპაქტდისკი.
5. ლომისური (მთიულური) – *მთიები*. 1996. კომპაქტდისკი.
6. მრავალჟამიერი (ქართლ-კახური) – *თელაველები. თელავის გუნდი 1939-1970. ქართული ხალხური სიმღერები*. კომპაქტდისკი.
7. ურმული (ქართლ-კახური) – *სანდრო კავსაძე. ქართული ხალხური სიმღერის ოსტატები. უნიკალური ფონოჩანაწერები*. 2007. კომპაქტდისკი.
8. ჭონა (ქართლ-კახური) – *ანზორ კავსაძე. ქართული ხალხური სიმღერის ოსტატები. უნიკალური ჩანაწერები*. 2007. კომპაქტდისკი.
9. ოქრომჭედელი (მესხური) – *მზევ, შინ შემოდიო! ქართული ხალხური საბავშვო მუსიკა*. თბ., 2004. II კომპაქტდისკი.
10. მირანგულა (სვანური) – *სოფელ ლატალის (მესტიის რ-ნი) სიმღერისა და ცეკვის ანსამბლი*. 1980. გრამფირფიტა.

11. *ყანსავ ყიფიანე* (სვანური) – *ფოლკლორული ანსამბლი ლატალი*. 2010. კომპაქტდისკი.
  12. *ზრუნი* (რაჭული) – *მზეთამზე. ქართველ ქალთა ტრადიციული სიმღერები*. I, 1996 . კომპაქტდისკი.
  13. *დალიე* (რაჭული) – *ასი ქართული ხალხური სიმღერა. მღერის ანსამბლი „რუსთავი“*. 1989. III გრამფირფიტა.
  14. *ლაჭები და ოფიტარა* (ლეჩხუმური) – *ქართული ხალხური მუსიკალური შემოქმედება*.
- სახელმძღვანელო კონსერვატორიის საშემსრულებლო ფაკულტეტის სტუდენტთათვის, ორი კომპაქტდისკით. თბ., 2005. I კომპაქტდისკი.
15. *ხერტლის ნადური* (აჭარული) – *მზეთამზე. ქართველ ქალთა ტრადიციული სიმღერები*. I, 1996. კომპაქტდისკი.
  16. *ოისა* (აჭარული) – *ლაშარი. ქართული ხალხური სიმღერები*. I, 2004. კომპაქტდისკი.
  17. *ჩარი-რამ* (იმერული) – *სანავარდო. სამტრედიის რაიონის ხანდაზმულთა ფოლკლორული ანსამბლი*. 1988. გრამფირფიტა.
  18. *იმერული მხედრული* – *გეორგიკა*. III, 1996. კომპაქტდისკი.
  19. *ოდოია* (მეგრული) – *პარირა. მეგრული სიმღერები*. 2003. კომპაქტდისკი.
  20. *ჭიჭე ტურა* (მეგრული) – *შვეისწავლოთ ქართული ხალხური სიმღერები. მეგრული სიმღერები*. I კომპაქტდისკი.
  21. *ბატონებო* (გურული) – *არტემ ერქომაიშვილი. ქართული ხალხური სიმღერის ოსტატები. უნიკალური ფონოჩანაწერები*. 2007. კომპაქტდისკი.
  22. *ხასანბეგურა* (გურული) – *ხასანბეგურა. ერთი შედევი*. კომპაქტდისკი.
  23. *პაა, ნანი* (ლაზური) – *მზეთამზე. ქართველ ქალთა ტრადიციული სიმღერები*. I, 1996. კომპაქტდისკი.
  24. *დილის საარი* (ქალაქური) – *Soinari. Folk Music from Georgia Today*. 1992 . კომპაქტდისკი.
  25. *ვაზაფხული* (ქალაქური) – *ანჩისხატის ტაძრის გუნდი. ფოლკლორული ჯგუფი „ძველი კილოები“* (1999-2000 წლების საკონცერტო ჩანაწერი). კომპაქტდისკი.